(Time 2 Hours) **(Marks 60)**

N.B.1. All the questions are compulsory

2. Figures to the right indicate full marks

Q.1. a) What is HRM? Explain the objectives of HRM . 15

b) Elaborate on the changing role of Human Resource Manager

OR

c) Explain the factors affecting Human Resource Planning.

d) Write a note on Online process of Selection.

Q.2. a) Elaborate on the guidelines for designing effective Training programme. 15

b) Describe the Ethical aspects in Performance Appraisal.

OR

c) What is Career Advancement? Explain how the organization manages Promotions and Transfers.

d) What is Succession Planning? Explain the role of Culture as a factor in Succession Planning

Q.3. a) Explain the prominent features and recent changes in the Industrial Disputes Act in India 15

b) Describe the new features of Prevention of Sexual Harassment Act 2013 in India.

OR

c) Explain the recent changes in the Employees Act like Payment of Gratuity Act and Provident funds Act in India.

d) What are the new features of Indian Workmen Compensation Act?

Q.4. A) Fill in the blanks with appropriate options: 5

1) _____is a software for data tracking and information needs of human resources and payroll management within a business organization.
   a) HRM b) HRP c) HRD d) HRIS
2) _____ consist of planned programmes undertaken to improve employees knowledge and skills
   a) Recruitment b) Selection c) Training d) Promotion
3) _____ is a sequence of positions occupied by a person during the course of his life time
   a) Performance Appraisal b) CareerAdvancement c) Job Rotation d) None of these
4) A registered Trade Union can be dissolved when the dissolution notice is signed by ___number of members of the Trade Union
   a) 4 b) 5 c) 6 d) 7
5) Williams Strauss and Neil Howe coined the term _____
   a) Talent Management b) Millennialc) VUCA d) All of these

B) State whether the following statements are true or false: 5

1. Traditional HRM is a proactive approach of managing the human resources
2. Selection follows recruitment.
3. Performance Appraisal can be biased
4. The first Factories Act was passed in 1856
5. Talent Management does not emphasize on growth from within.

C) Match the Pairs 5

Group A	**Group B**
1. Strategic HRM	a) Welfare of Employees
2. Management Development Programme	b) Flexible Work Options
3. Minimum wages Act	c) Vestibule Training
4. EPF	d) Promotion by Merit
5. Work Life Balance	e) Universal Account Number

OR

4. Write short notes on **(any three)** 15

a. Impact of Stress on Job Performance.
b. Role of Organization in ensuring Mental & Physical health of employees
c. Employee Engagement.
d. Importance of Talent Management
e. VUCA Environment

****

मराठी रूपांतर

(वेळ : २ तास) **(गुण : ६0)**

टिपा : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक संपूर्ण गुण दर्शवितात.
३. इंग्रजी प्रश्न मूळ मानावेत.

प्र .१ अ) एच आर एम म्हणजे काय ? एच आर एमचे उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. १५

ब) मानवी संसाधन व्यवस्थापकांच्या बदलत्या भूमिकेचा तपशील द्या.

किंवा

क) मानवी संसाधन नियोजन प्रभावित करणारे घटक स्पष्ट करा. १५

ड) निवडीच्या ऑनलाइन प्रक्रियेवर एक टिप लिहा.

प्र .२ अ) परिणामकारक प्रशिक्षण कार्यक्रम तयार करण्याच्या मार्गदर्शक तत्त्वांवर तपशील द्या. १५

ब) कामगिरी मूल्यांकनातील नैतिक पैलूंचे वर्णन करा.

किंवा

क) कारकीर्द प्रगती काय आहे ? संस्था बढत्या आणि बदल्यांचे व्यवस्थापन कसे करते हे स्पष्ट करा. १५

ड) उत्तराधिकार योजना काय आहे ? उत्तराधिकारी नियोजनात एक घटक म्हणून संस्कृतीची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र .३ अ) भारतातील औद्योगिक विवाद कायद्यातील प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि अलीकडील बदल स्पष्ट करा. १५
ब) भारतातील लैंगिक छळवणूक प्रतिबंधक कायदा २०१३ ची नवीन वैशिष्ट्ये सांगा.

किंवा

क) भारतीय कर्मचारी कायद्यासारखे आनुतोषिक (ग्रॅच्युइटी) कायदा आणि भविष्य निर्वाह निधी कायद्यातील अलीकडे केलेले बदल स्पष्ट करा. १५
ड) भारतीय कामगार क्षतिपूर्ती कायद्याची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?

प्र .४ अ) योग्य पर्यायांसह रिक्त जागा भरा. ५

१) _____ एका व्यावसायिक संस्थेत डेटाट्रॅकिंग आणि मानवी संसाधनांच्या माहिती आवश्यकतेसाठी आणि वेतन पट व्यवस्थापनासाठी एक सॉफ्टवेअर आहे.
अ) एच आर एम ब) एचआरपी क) एच आरडी ड) एच आर आय एस

२) _____ मध्ये कर्मचार्यांचे ज्ञान आणि कौशल्ये सुधारण्यासाठी नियोजित कार्यक्रम आयोजित केले जातात.
अ) भरती ब) निवड क) प्रशिक्षण ड) पदोन्नती

३) _____ ही एका व्यक्तीकडून आयुष्यादरम्यान व्याप्त केलेल्या स्थितीचा क्रम आहे.
अ) कामगिरी मूल्यमापन ब) कारकीर्द प्रगती क) फिरतेकार्य (जॉबरोटेशन) ड) यापैकी एकही नाही

४) एक नोंदणीकृत श्रमिक संघविलीन होऊ शकतो जेव्हा विलीनीकरण नोटीस श्रमिक संघाच्या ---------- सदस्यांच्या कडून स्वाक्षरी केलेली असते.

अ) ४ ब) ५ क) ६ ड) ७

५) विल्यम्स स्ट्रॉस आणि नील हॉवेयांनी ____ हा शब्द प्रयोग केला.

अ) प्रतिभा व्यवस्थापन ब) मिलेनियल क) व्हीयूसीए (VUCA) ड) यापैकी सर्व

ब) खालील विधाने खरे किंवा खोटे आहेत ते सांगा. ५

१. पारंपारिक एच आर एम हे एक मानवी संसाधनांचे व्यवस्थापन करण्याचा एक स्वयंप्रेरित दृष्टीकोन आहे.
२. निवड भरतीचे अनुसरण करते.
३. कामगिरी मूल्यमापन पक्षपाती असू शकते.
४. पहिला कारखाना कायदा १९५६ मध्ये मंजूर केला गेला.
५. प्रतिभा व्यवस्थापन हे आंतरिक वाढीवर जोर देत नाही.

क) जोड्या जुळवा ५

गट अ	**गट ब**
१. व्यूह रचनात्मक एच आर एम	अ) कर्मचा-यांचे कल्याण
२. व्यवस्थापकीय विकासात्मक कार्यक्रम	ब) लवचिक कार्यपर्याय
३. किमान वेतन अधिनियम	क) प्रवेशिका प्रशिक्षण
४. ईपीएफ	ड) मेरिट द्वारे प्रोत्साहन
५. कार्य जीवन समतोल	इ) युनिव्हर्सल अकाउंट नंबर

किंवा

प्र .४.संक्षिप्त टीपा लिहा **(कोणत्याही तीन)** १५

अ. नौकरी कामगिरी वरताणाचा प्रभाव
ब. कर्मचा-यांचे मानसिक आणि शारीरिक आरोग्य सुनिश्चित करण्यासाठी संघटनेची भूमिका
क. कर्मचारी प्रतिबद्धता.
ड. प्रतिभा व्यवस्थापन महत्त्व
ई. व्हीयुसीए पर्यावरण

****